

Innspill til Helse- og omsorgskomiteén fra Norsk Kiropraktorforening

Statsbudsjettet 2019 (Prop. 1 S (2018-2019))

Programkategori 10. Helse- og omsorg, Kap. 2755 Helsetjenester i kommunene mv., Post 73

Kiropraktorbehandling

Hvilke store utfordringer står samfunnet vårt overfor?

Hvordan skal vi sikre fortsatt bærekraft for velferdsstaten og et godt og inkluderende samfunn?

Vi må alle, og ikke minst de folkevalgte se på mulighetene, men også de faktiske hindrene for å sikre et bærekraftig velferdssamfunn fremover.

Skal vi kunne håndtere helseutfordringene i befolkningen, må vi ha oversikt over dens helsetilstand.

Fra Folkehelseinstituttet har vi gjennom sykdomsbyrdestudiene de siste årene fått en langt bedre oversikt over befolkningens helsetilstand og årsaker til helsetap og sykefravær.

Tallene viser at ikke-dødelig helsetap utgjør en stor og økende andel av sykdomsbyrden i den norske befolkningen, noe som vil gi nye utfordringer for helsevesenet.

I Norge i 2016 var sykdomsbyrden dominert av ikke-smittsomme sykdommer som hjerte- og karsykdom, korsryggs- og nakkesmerter, kreft, demens og psykiske lidelser. Mens det de siste ti årene har vært en positiv utvikling for tilstander som medfører mange tapte leveår, spesielt for hjerte- og karsykdommer, har man ikke sett samme utvikling for tilstander som hovedsakelig medfører ikke-dødelig helsetap. Ikke-dødelig helsetap skyldtes i stor grad muskel- og skjelettlidelser, spesielt smerter i korsrygg og nakke, og psykiske lidelser, særlig angstlidelser og depressive lidelser.

Helsedirektoratet har i sin rapport Samfunnskostnader 2015 anslått at muskelskjelett-lidelsene i befolkningen:

- Forklarer 38% av sykefraværet
- Fører til over 10 millioner tapte dagsverk årlig
- Koster over 250 milliarder kroner årlig; 70 milliarder i direkte kostnader (helsetjenesteutgifter, sykepenger, uførepensjon mv) og 185 milliarder kroner i helsetap

Det kan virke paradoksalt at vi som en relativt liten profesjonsforening finner det nødvendig å vise til disse makroperspektivene, men sett i lys av at smerter i korsrygg og nakke nå er nummer 1 og 4 over største årsaker til ikke-dødelig helsetap og rygg finner vi det høyst betimelig og påkrevet.

Videre må erkjennelsen av at muskelskjelettlidelser som i følge Folkehelseinstituttets rapport Sykdomsbyrde 2016 står for 25 prosent av alt helsetap hvorav nakke- og ryggidelser utgjør hoveddelen (79 prosent) få konsekvenser for prioriteringene fremover. Vi viser i den sammenheng til vårt innspill til Blankholmutvalget.

Gode prioriteringer betyr å tilby riktige tjenester, til riktige pasienter, til de ressursene vi har tilgjengelige. Tverrfaglig forskning og nok kompetanse innen feltet muskelskjelettlidelser blir helt avgjørende for å kunne tilby pasienter riktig behandling til riktig tid.

Dette er et område som spenner seg over flere sektorer og fagfelt; fra arbeid og sosial, til utdanning og helse. Skal kostnadene og det samfunnsøkonomiske svinnet ned kreves mer kunnskap og forskning og sist men ikke minst; politisk handlekraft på tvers av komiteene.

Som det fremgår av budsjettproposisjonen er kiropraktikk et tjenesteområde fortsatt i stadig vekst med en økning på 7,9% i antall konsultasjoner fra 2016 til 2017 hvor det totalt ble gitt 2,03 millioner konsultasjoner fordelt på 350.000 individer. Veldig mange av disse har smerter i korsrygg og nakke. Gjennom vår spisskompetanse innen muskelskjelett-lidelser, store kapasitet og medisinsk diagnostiske kompetanse avlaster vi fastleger og evt. andre helsepersonellgrupper, til beste for pasientene - og derigjennom også landets arbeidslivssektor.

Flere må behandles tidligere: da er det viktig med en robust primærhelsetjeneste som evner å gi folk riktig hjelp til rett tid. Som en av de tre store muskelskjelett-behandlergruppene innen primærhelsetjenesten står kiropraktorene fortsatt uten et nasjonalt utdanningstilbud. Forskning og samhandling med de øvrige

utdanningsretningene innen medisin og fysioterapi er en viktig forutsetning for å etablere tverrfaglig kompetanse og en helsetjeneste som kan samarbeide godt.

Stortinget har ved flere anledninger bedt om at det etableres en norsk kiropraktor-utdanning ved et norsk universitet. I Kunnskapsdepartementets budsjettforslag for 2018 er dette fulgt opp, og det ble bedt om oppdaterte beslutningsgrunnlag. Universitetet i Bergen står nå klare for å etablere en nasjonal kiropraktorutdanning, og har oversendt sine planer til departementet som også omtales i Kunnskapsdepartementets budsjettproposisjon 2018-2019 men uten at det følger nødvendige bevilgninger over Statsbudsjettet.

Medisinsk Fakultet i Bergen presenterer en ny modell for kiropraktorutdanning, hvor bl.a. den planlagte Helsecampus på Årstadvollan inngår og utdanningen med tilhørende tyngdepunkt for sin forskning legges til primærhelsetjenestemiljøet. I prosjektbeskrivelsen står det bl.a: *"Fakultetet tror også at denne modellen vil bidra til bedre forståelse av muskel/skjelettsykdommer hos fremtidens medisinere, og legge til rette for god samhandling mellom leger, kiropraktorer, manuellterapeuter og fysioterapeuter i primærhelsetjenesten."*

Norsk Kiropraktorforening stiller seg 100% bak planene for etablering av kiropraktorutdanningen i Bergen som nå inngår i fakultetets Handlingsplan 2018-2022.

Fra handlingsplanen til Medisinsk Fakultet i Bergen: *"Vi skal tilpasse studieprogrammene til samfunnets behov samt fagenes vitenskapelige utvikling og yrkesmessige innhold, spesielt ved å gjennomføre nødvendige endringer tilpasset samhandlingsreformen"... "Vi vil utvikle innholdet i Helsecampus Årstadvollan slik at det støtter opp om prioriteringene i den nasjonale HelseOmsorg21-strategien (HO21) og sikre undervisning, forskning og innovasjon ut fra primærhelsetjenestens egne premisser og særegne behov"*

Etter forhandlinger med Helse- og omsorgsdepartementet ble tilskuddet til våre fond økt fra 1,5 % til 5% mot en reduksjon av refusjonstaksten for behandling på tre kroner fra 1.1.-2017.

Dette har muliggjort en kraftig forskningssatsning fremover fra kiropraktorenes side gjennom forskningsstiftelsen vår "Et liv i bevegelse" (ELIB). Stiftelsen fikk høsten 2017 en rammebevilgning fra fondet på totalt 25 millioner kroner for perioden 2018-22. Det pågår nå dialog med UiB rundt konkrete prosjekter for hvor vi gjennom våre fondsmidler og forskningsstiftelse kan understøtte oppbygging av kiropraktorutdanning med tverrfaglig forskning ved UiB.

I møte med statsråd Iselin Nybø 13 september 2018 fikk NKF bekreftet at saken er å anse som ferdig utredet fra Kunnskapsdepartementets side og vurdert ut fra alle kriterier som et meget godt prosjekt.

Norsk Kiropraktorforening ber Helse- og omsorgskomiteen sørge for at planene for etablering av kiropraktorutdanning med tverrfaglig forskning i Bergen realiseres som et viktig første tiltak for å sikre mer og ny kunnskap, bedre samhandling og en mer robust primærhelsetjeneste slik at vi står bedre rustet som nasjon for å møte det store utfordringsbildet vi her beskriver.

Oslo, 11. oktober 2018

Jakob Lothe
Styreleder NKF
styreleder@kiropraktikk.no
909 49 809

Hans Otto Engvold
Generalsekretær NKF
generalsek@kiropraktikk.no
971 40 082